

วิจัยและพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทาง ปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์

Research and Development Project of Mentor Competence by Integrating the Concept of
Learning Community Profession and Intellectual Guidance in Teacher Professional

Development Network Schools RoiKaenSaraSin

กฤษณก ดวงชาตม^{1*}, รุ่งลาวัลย์ ละอาคา², กนกวรรณ ศรีวาปี³, จีระนัน เสนาจักร⁴
และวรรณษา โสภานะ⁵

Kritkanok Duangchatom^{1*}, Runglawan Laumka², Kanokwan Sriwapi³, Jeeranan Senajak⁴
and Wannasa Sopana⁵

^{1*,2,3,4,5}อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{1*,2,3,4,5}Lecturer from the Faculty of Education Rajabhat Mahasarakham University

*Corresponding Author Email: thekong-123@hotmail.com

Received: 29 September 2023

Revised: 30 October 2023

Accepted: 5 November 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ 2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ 3. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ และ 4. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน ที่มาจากการใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (1973) แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 35 ตัวชี้วัด 2) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$, $S.D. = 0.67$) 3) การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยง ประกอบด้วย 3.1) หลักการ 3.2) วัตถุประสงค์ 3.3) กระบวนการจัดกิจกรรม 3.4) วิธีดำเนินการ และ 3.5) การวัดและประเมินผล และ 4) ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่า สูงกว่าก่อนการพัฒนา และผ่านเกณฑ์ประเมินระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$, $S.D. = 0.39$)

คำสำคัญ: สมรรถนะของครูที่เลี้ยง, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, การชี้แนะทางปัญญา

Abstract

This research consists purposes were 1. to study the components of developing the competencies of mentor teachers by integrating the concept of professional learning communities and intellectual guidance in schools in the Teacher Professional Development Network Roi Kaen Sarasin 2. to study the current conditions and desired conditions for developing the competencies of mentor teachers by integrating the concept of professional learning communities and intellectual guidance in schools in the Teacher Professional Development Network Roi Kaen Sarasin 3. to develop a model for developing the competencies of mentor teachers by integrating the concept of professional learning communities and intellectual guidance in schools in the Teacher Professional Development Network Roi Kaen Sarasin and 4. to experiment with a model for developing the competencies of mentor teachers by integrating the concept of professional learning communities and intellectual guidance in schools in the Teacher Professional Development Network Roi Kaen Sarasin. is quantitative research. The research tool was a questionnaire with a sample size of 306 people that came from using the formula of Taro Yamane (1973). The data collected from the questionnaire were then analyzed using descriptive statistics consisting of percentages, averages, and values. standard deviation. The results of the research found that 1) Components for developing the competencies of mentor teachers by integrating the concept of professional learning communities and intellectual guidance in schools in the Teacher Professional Development Network. Roi Kaen Sarasin consists of 5 components 35 indicators 2) Current conditions and desired conditions for developing the competencies of mentor teachers by integrating the concept of professional learning communities and intellectual guidance in schools in the Teacher Professional Development Network. Roi Kaen Sarasin Overall, it is at a high level ($\bar{x} = 3.74$, S.D.= 0.67) 3) Development of the competency development model for mentor teachers, consisting of 3.1) principles 3.2) objectives 3.3) activity organizing process 3.4) methods of operation and 3.5) measurement and evaluation and 4) results of the trial using the competency development model Teacher mentors by integrating the concept of professional learning communities and intellectual guidance in schools in the Teacher Professional Development Network Roi Kaen Sarasin was found to be higher than before development and passed the highest evaluation criteria ($\bar{x} = 4.81$, S.D.=0.39).

Keywords: Teacher's Competency, Professional Learning Community, Intellectual Guidance

บทนำ

กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นกระบวนการสำคัญที่จะหล่อหลอมให้บัณฑิตครูเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความศรัทธาและพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่วิชาชีพครูต่อไปถือเป็นหัวใจของกระบวนการผลิตครู เพราะเป็นกระบวนการภาคปฏิบัติที่ช่วยเสริมสร้างคุณภาพของการผลิตครูให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานหน้าที่ของครูได้เป็นอย่างดี มิใช่การผลิตครูให้มีความสามารถเฉพาะด้านทฤษฎีเท่านั้นดังที่ครูสภาได้กำหนดให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นหนึ่งในมาตรฐานวิชาชีพครู โดยกำหนดให้ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพครูต้องผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่สภานักเรียนรับรอง และผ่านการประเมินการปฏิบัติการสอนตามเกณฑ์ที่สภานักเรียนกำหนด (สำนักเลขาธิการสภา, 2556, น.3) การพัฒนา

กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจึงเป็นหนึ่งในจุดเน้นของการปฏิรูปวิชาชีพครูที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 โดยมุ่งเน้นให้มีการจัดระบบ และกระบวนการผลิตและพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ปรับปรุงให้สถาบันที่ผลิตและพัฒนาครูคณาจารย์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา มีความพร้อมและความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง โดยควรสนับสนุนให้ระบบการผลิตครูมีกระบวนการบ่มเพาะทักษะและจิตวิญญาณความเป็นครูที่ชัดเจน โดยเริ่มต้นกระบวนการการบ่มเพาะและการฝึกประสบการณ์การสอนในโรงเรียนตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 เพื่อทำให้เกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาทักษะการสอนและการสร้างจิตวิญญาณความเป็นครู และจะทำให้กระบวนการผลิตครูมีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น.8-9)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (professional learning community) หรือ PLC เป็นแนวคิดหนึ่งที่มีความเชื่อในการทำงานอย่างร่วมมือว่าจะสามารถนำไปสู่การพัฒนาเชิงวิชาชีพ (professional development) ได้ โดยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นแนวคิดในการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องของบุคลากรทางการศึกษาในการค้นคว้าและการวิจัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ภายใต้การปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนและการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา และยึดถือในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาและเป้าหมายที่สมาชิกตกลงร่วมกันเป็นสำคัญ (DuFour, and Eaker, 2008, สุวิมล ว่องวานิช, 2560)

การพัฒนาครูเป็นกุญแจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของไทย เพราะในอีก 15 ปีข้างหน้า 47% ของงานจะถูกแทนที่ด้วย AI หรือปัญญาประดิษฐ์ เป็นการแทรกแซงทางเทคโนโลยีที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงใหญ่หลวงตามมา เราต้องก้าวตามให้ทันโลกซึ่งก้าวแรกต้องเริ่มจากการศึกษาการเตรียมความพร้อมของเด็กรุ่นใหม่ ครูจะไม่ใช่มือป้อนความรู้หรือเป็นออกคำสั่งอีกต่อไป แต่จะต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นผู้ชี้แนะให้เด็กค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเองเพราะความรู้ไม่ได้มีอยู่เพียงในตำราเรียนหรือสิ่งรอบตัวเราอีกต่อไป เด็กสามารถเรียนรู้ผ่านสื่อและเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้ตลอดเวลาทิศทางแห่งโลกอนาคตที่เด็กรุ่นใหม่ต้องพร้อมรับมือเราต้องเตรียมตัวให้เด็กสามารถเอาตัวรอดได้นั้นจำเป็นต้องสอนเด็กรุ่นใหม่ให้มี 5 ทักษะสำคัญ ได้แก่ 1) Passion สอนให้มีความมุ่งมั่นตั้งใจ 2) Curiosity สอนให้รู้จักสงสัย 3) Imagination สอนให้มีจินตนาการ 4) Critical Thinking สอนให้กล้าคิดต่าง คิดเชิงวิพากษ์ กล้าท้าทายสมมติฐานดั้งเดิม เพราะธุรกิจในโลกยุคใหม่ที่เปลี่ยนไป ล้วนแล้วแต่เกิดจากความกล้าท้าทายความคิดในรูปแบบเดิม 5) Grit/Persistence สอนให้อึดและอดทน สอนให้เด็กเป็นนักสู้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคปัญหาต่างๆ เครื่องมือที่ดีที่สุดที่จะช่วยให้เราปรับตัวได้ทันกับโลกที่กำลังเปลี่ยนไป นั่นคือ “การปฏิรูปการศึกษา” เพื่อเตรียมเด็กให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศชาติสู่ทศวรรษแห่งความหวังในอนาคต (ไทยโพสต์, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการชี้แนะทางปัญญาการชี้แนะเป็นแนวคิดที่มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่ในยุค 1500s จนยุคปัจจุบันคำว่า “Coach” เริ่มใช้ครั้งแรกในประเทศอังกฤษ โดยมีความหมายคือรถเข็นที่ใช้ขนส่งผู้คนจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ต่อมาในปี 1850s พบการใช้คำว่า Coach ที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในประเทศอังกฤษ ซึ่งใช้คำนี้เรียกแทนตำแหน่งของบุคคลที่มีหน้าที่เป็นตัวเตอร์เตรียมนิสิตสำหรับการสอบในมหาวิทยาลัย (Zeus and Skiffington, 2002) และเมื่อเข้าสู่ช่วง 1950s - 1960s แนวคิดทางด้านมนุษยนิยมได้เกิดขึ้น โดยมีนักคิดคนสำคัญ คือ Maslow และ Rogers ทำให้เกิดความตระหนักเรื่องการให้ความสำคัญของการเป็นมนุษย์มากขึ้น แนวคิดนี้ได้ส่งผลต่อแวดวงธุรกิจให้รู้จักการดูแลและให้ความสำคัญกับบุคลากร นอกจากนั้นพบบทความที่เกี่ยวกับการชี้แนะมากขึ้นในวารสารด้านการเทรนนิ่งและการบริหารจัดการที่นำเสนอให้ผู้บริหารใช้การชี้แนะมาช่วยในการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร ซึ่งต่อมาพบว่า มีบริษัททำการว่าจ้างบุคลากรเข้ามาเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่ผู้บริหาร โดยเรียกบุคคลที่มีหน้าที่ดังกล่าวว่า “Executive Counseling” จนกระทั่งในยุค 1970s- 1980s แวดวงธุรกิจต่าง ๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้ความสำคัญเรื่องการชี้แนะเป็นอย่างยิ่ง เพราะถือเป็นกระบวนการที่จำเป็นต่อการพัฒนาที่ส่งเสริมผู้บริหารให้มีความสามารถในการดำเนินงาน และทำให้บริษัทประสบความสำเร็จ ในเวลาต่อมาแนวคิดเรื่องการชี้แนะก็ได้รับการพัฒนาและขยายผลอย่างต่อเนื่อง พบการตีพิมพ์

หนังสือจำนวนมากเกี่ยวกับการชี้แนะ อีกทั้งการขยายตัวและพัฒนากระบวนการชี้แนะในแวดวงต่าง ๆ Zeus and Skiffington (2002) กล่าวว่า สาเหตุที่การชี้แนะได้รับความนิยมสืบเนื่องมาจากหลายประเด็น ประเด็นแรก คือ วงการธุรกิจเป็นวงการที่มีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอมีการแข่งขันสูงจึงต้องการผู้ที่มีความสามารถคอยช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรสามารถรับมือกับปัญหา อย่างไรก็ตาม ภาวะการแข่งขันของสถาบันผลิตครู ส่งผลให้สถาบันครุศึกษาบางส่วนให้ความสำคัญกับปริมาณมากกว่าความรู้และสมรรถนะที่สนองตอบความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของตลาดงานส่งผลต่อคุณภาพของบัณฑิตครูที่สำเร็จการศึกษายังขาดความลุ่มลึกในเนื้อหาวิชา ขาดทักษะ ความรู้ ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพครูทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลผู้เรียน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น.47-48) ด้วยเหตุนี้การพัฒนากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้เกิดประสิทธิผลนั้นต้องอาศัยระบบที่จะช่วยส่งเสริมและผลักดันให้องค์ประกอบทุกภาคส่วนของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเกิดความร่วมมือร่วมใจในการส่งเสริมและพัฒนาให้บัณฑิตครูเกิดความรู้ ทักษะและคุณลักษณะความเป็นครูตามความมุ่งหมายของหลักสูตร โดยต้องมุ่งเน้นการทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยและสถานศึกษาที่เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้บัณฑิตสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้เชิงทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลไปถึงการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับจุดเน้นของแผนการศึกษาอาเซียน พ.ศ. 2559-2563 (THE ASEAN Work Plan On Education 2016-2020) ที่ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการอุดมศึกษาด้วยการส่งเสริมบทบาทของการอุดมศึกษาให้เข้มแข็งผ่านการสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการกับมหาวิทยาลัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น.8)

ดังนั้น โดยการพัฒนาดังกล่าวมุ่งเน้นการนำความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรมมาใช้ขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สามารถเป็นต้นแบบในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพให้แก่สถาบันผลิตพัฒนาครูของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผ่านโครงการวิจัยและพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์
4. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์

การทบทวนวรรณกรรม

McClelland (1973) นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัย ฮาวาร์ด เป็นผู้ริเริ่มแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ เมื่อปี ค.ศ. 1960 กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่ดีของบุคคล ในองค์การกับระดับทักษะ ความรู้ ความสามารถ โดยกล่าวว่าการวัดเชาว์ปัญญา (IQ) และการทดสอบบุคลิกภาพ ยังไม่มีความเหมาะสมในการทำนายความสามารถหรือสมรรถนะของบุคคลได้เนื่องจากไม่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงออกมาได้ McClelland ได้พัฒนาแบบทดสอบทางบุคลิกภาพเพื่อศึกษาว่า บุคคลที่ทำงานอย่างมี

ประสิทธิภาพนั้นมีทัศนคติและนิสัยอย่างไร โดยใช้ความรู้ในเรื่องเหล่านี้ช่วยแก้ไขปัญหาการคัดเลือกบุคคลให้แก่หน่วยงานของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ได้แก่ ปัญหากระบวนการคัดเลือกที่เน้นการวัดความถนัดที่ทำให้คนผิวดำและชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ ไม่ได้รับการคัดเลือก และปัญหาของผลการทดสอบความถนัดที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานน้อยมาก McClelland ได้เก็บข้อมูลของกลุ่มผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานโดดเด่น และผู้ที่ไม่ได้มีผลการปฏิบัติงานที่โดดเด่นด้วยการสัมภาษณ์ ซึ่งพบว่า สมรรถนะเกี่ยวกับความเข้าใจข้อแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน ไม่ใช่การทดสอบด้วยแบบทดสอบความถนัด บทความเรื่อง Testing for Competence Rather Than for Intelligence ของ McClelland ทำให้สมรรถนะได้รับความสนใจศึกษาและใช้กันต่อ ๆ มาจนถึงทุกวันนี้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะจึงเป็น ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นของบุคคลในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ มีผลงานได้ตามกฎเกณฑ์ หรือมาตรฐานที่กำหนดหรือสูงกว่าเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคลในการประกอบอาชีพและการบริหารงาน ตามตำแหน่งหน้าที่ โดยจะมีผลปฏิบัติการดีกว่าเกณฑ์มาตรฐาน คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ ทัศนคติ ตลอดจนคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ทำให้งานมีประสิทธิภาพ สร้างผลงาน ได้โดดเด่นกว่าบุคคลอื่นและเกิดผลงานสูงสุดตามท้องที่การต้องการ ซึ่งสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้ให้ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PIC) หมายถึง การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน เป็นเครื่องมือในการพัฒนาช่วยให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาวิชาชีพครูด้วยการพัฒนาผู้เรียน เห็นว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้นมีคุณค่าและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 โดยสามารถเลือกระดับของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้เหมาะสมกับสภาพหรือบริบทของสถานศึกษา ตามความพร้อมของครู และผู้บริหาร โดยหัวใจของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ผ่านการร่วมมือร่วมใจของครู อาจเริ่มจากครูจำนวนน้อย ๆ แต่เต็มใจที่จะเป็นผู้ริเริ่ม ไม่โดนบังคับ โดยไม่ทำคนเดียว ห้องเรียนเดียว และแยกกันทำต้องมีทีม ร่วมคิดร่วมทำร่วมเรียนรู้จากประสบการณ์ แล้วค่อย ๆ ขยายทีม โดยไม่สร้างความอึดอัดให้แก่ครูที่ยังไม่เข้าใจในสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือไม่อยากมีการเปลี่ยนแปลงเพราะชินกับแบบเดิม ๆ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้วิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูที่เลี้ยงในพื้นที่จังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ จำนวน 4 โรงเรียน รวม 407 คน ประกอบด้วย โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม 124 คน โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม 63 คน โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย 175 คน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย 45 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่เลี้ยงในพื้นที่จังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ จำนวน 4 โรงเรียน รวม 306 คน ประกอบด้วย โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม 92 คน โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม 56 คน โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย 118 คน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย 40 คน ซึ่งตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และครูที่เลี้ยงในพื้นที่จังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ซึ่งตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการพัฒนาพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วม

พัฒนาวิชาชีพครูร้อยละ 50 สาระสินธุ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.249) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 และ 3) การทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งผลการประเมินมีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25-0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach (1951, p.274; อ้างในบุญชม ศรีสะอาด, 2558) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ครูที่เลี้ยงในพื้นที่จังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ จำนวน 4 โรงเรียน รวม 306 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติทางทฤษฎี

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องวิจัยและพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ ผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาค้นคว้าประกอบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสมรรถนะของครูที่เลี้ยง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ และ 40 ตัวชี้วัด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ 1) การศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ ติดตามองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ 2) การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน 3) การที่แต่ละบุคคลได้ใช้ความพยายามในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาของตนให้ดีขึ้น 4) การพัฒนาศักยภาพของตนด้วยตนเองให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคม เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น องค์ประกอบที่ 2 การทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 10 ตัวชี้วัด 1) มีความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือสนับสนุน 2) มีการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น เอาใจใส่ซึ่งกันและกัน 3) สนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน 4) การเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 5) การรับผิดชอบงานร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ 6) มีอารมณ์ขันในการทำงาน เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน 7) ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในความรู้ความสามารถของผู้อื่น 8) ส่งเสริมกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 9) การทำงานเป็นทีมยังช่วยให้เราได้ความคิดริเริ่มใหม่ ๆ จากสมาชิกในทีมที่มีทักษะ ประสบการณ์ที่หลากหลาย 10) เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในองค์กรเพิ่มขึ้น องค์ประกอบที่ 3 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 17 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้อง 2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี 4) การวัดประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด 5) สร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น 6) ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร

7) กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้เริ่มเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ความแตกต่างและ ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 8) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัยและความต้องการ ของผู้เรียนและชุมชน 9) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้การจัดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้ 10) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน 11) ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้ เพื่อนำไปปรับปรุง/พัฒนา 12) ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ 13) ใช้แหล่ง เรียนและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้ 14) ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ 15) ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้และผู้เรียน 16) สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม 17) วัดและประเมินผลผู้เรียนตาม สภาพจริง องค์ประกอบที่ 4 การบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน 2) จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา 3) กำกับดูแลชั้นเรียน รายชั้น/รายวิชา 4) การสร้างและการรักษาสีแวดล้อมของห้องเรียนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และองค์ประกอบที่ 5 การ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ 1) ความสามารถในการทำความเข้าใจ แยกประเด็นเป็นส่วนย่อย รวบรวม ประมวลหาข้อสรุปอย่างมีระบบและนำไปใช้ในการวิจัย 2) กระบวนการในการแสวงหาข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำไปใช้ ในการวิจัย 3) การวิเคราะห์ปัญหา 4) การสังเคราะห์ปัญหา รวบรวม จำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหา และ 5) การวิจัยเพื่อ พัฒนาผู้เรียน จัดทำแผนการวิจัย และดำเนินกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบตามแผนดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้

2. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ ผู้วิจัยสามารถจำแนก ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย สภาพปัจจุบัน (D) ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันที่พึงประสงค์ (I) การพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการ แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. การพัฒนาตัวเอง	3.95	0.71	มาก	4.70	0.50	มากที่สุด
2. การทำงานเป็นทีม	3.72	0.65	มาก	4.72	0.52	มากที่สุด
3. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	3.62	0.56	มาก	4.80	0.41	มากที่สุด
4. การบริหารจัดการชั้นเรียน	3.65	0.62	มาก	4.70	0.47	มากที่สุด
5. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	3.76	0.82	มาก	4.80	0.45	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	3.74	0.67	มาก	4.75	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า พบว่า สภาพปัจจุบันการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึง ประสงค์การพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$, S.D.= 0.67) ซึ่งเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย ได้แก่ 1) การพัฒนาตัวเอง ($\bar{x} = 3.95$, S.D.= 0.71) 2) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

($\bar{x}$ = 3.76, S.D. = 0.82) 3) การทำงานเป็นทีม ($\bar{x}$ = 4.72, S.D. = 0.65) 4) การบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{x}$ = 3.65, S.D. = 0.62) และ 5) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 3.62, S.D. = 0.56) ตามลำดับ

3. การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ ระดับความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.76 คือมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.60 – 5.00 โดยทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์

ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินก่อนและหลังการเข้าร่วมพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูด้านสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ เมื่อเทียบคะแนนการประเมินก่อนการเข้าร่วมการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูด้านสมรรถนะ โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 2.98, S.D. = 0.75) อยู่ในระดับปานกลาง และมีผลการประเมินหลังการเข้าร่วมการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูด้านสมรรถนะ โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.81, S.D. = 0.39) อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าผลการประเมินหลังการเข้าร่วมการพัฒนาสูงกว่าก่อนเข้าร่วมพัฒนา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องวิจัยและพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่า องค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 35 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด 2) องค์ประกอบที่ 2 การทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 10 ตัวชี้วัด 3) องค์ประกอบที่ 3 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 17 ตัวชี้วัด 4) องค์ประกอบที่ 4 การบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด และ 5) องค์ประกอบที่ 5 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด

2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่า สภาพปัจจุบันการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.74, S.D. = 0.67) ซึ่งเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การพัฒนาตัวเอง ($\bar{x}$ = 3.95, S.D. = 0.71) 2) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{x}$ = 3.76, S.D. = 0.82) 3) การทำงานเป็นทีม ($\bar{x}$ = 4.72, S.D. = 0.65) 4) การบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{x}$ = 3.65, S.D. = 0.62) และ 5) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 3.62, S.D. = 0.56) ตามลำดับ

3. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ ระดับความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.76 คือมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.60 – 5.00 โดยทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่า ผลการประเมินก่อนและหลังการเข้าร่วมพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูด้านสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ เมื่อเทียบคะแนนการประเมินก่อนการเข้าร่วมการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูด้านสมรรถนะ โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 2.98, S.D.=0.75) อยู่ในระดับปานกลาง และมีผลการประเมินหลังการเข้าร่วมการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูด้านสมรรถนะ โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.81, S.D.=0.39) อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าผลการประเมินหลังการเข้ารับการพัฒนาสูงกว่าก่อนเข้าร่วมพัฒนา

การอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องวิจัยและพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ แนวคิดองค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ จากเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ รายการงานวิจัย เพื่อกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัด ร่างรูปแบบองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูที่เลี้ยง พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดที่สำคัญมี 5 องค์ประกอบ ทั้งนี้ เนื่องจากการวิเคราะห์ แนวคิดองค์ประกอบและตัวชี้วัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูผู้วิจัยได้อาศัยการสังเคราะห์จากแหล่งต่าง ๆ จนเกิดเป็นองค์ประกอบและตัวชี้วัด สามารถนำมาสร้างรูปแบบองค์ประกอบและตัวชี้วัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้อง Senge (1990, p.32) กล่าวว่า องค์ประกอบ 5 ประการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ 1) การแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ 2) แบบจำลองในใจ 3) การคิดอย่างมีระบบ 4) ความเชี่ยวชาญของแต่ละบุคคล และ 5) การเรียนรู้เป็นทีม Sergiovanni (1994, p.71) กล่าวว่าองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้มี 5 องค์ประกอบ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) การพัฒนาวิชาชีพ 4) ชุมชนกัลยาณมิตร 5) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

2. จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่า สภาพปัจจุบันการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ ได้แก่ การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากองค์ประกอบ ได้แก่ การพัฒนาตนเอง การทำงาน

เป็นทีม การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน จากการศึกษาพบว่าทุกด้านมีความสำคัญ

3. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดกิจกรรม 4) วิธีดำเนินการ และ 5) การวัดและประเมินผล และผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญ และจุฬารัตน์ ธรรมประทีป (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องโรงเรียนคือฐานการพัฒนาวิชาชีพครูโดยชุมชนแห่งการเรียนรู้: การพัฒนารูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเพื่อการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้อย่างยั่งยืน การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) ประเมินผลการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลุ่มวิจัยเป็นเครือข่าย โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” ที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในจังหวัดพังงาที่มีครูทั้งโรงเรียน จำนวน 99 คน เข้าร่วมพัฒนา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสำรวจความเข้าใจของครูต่อการดำเนิน PLC 2) แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู 3) แบบประเมินความคิดเห็นของครูต่อการใช้กระบวนการ PLC ผลวิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและเชิงสถิติ พบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนกรณีศึกษานี้มีกระบวนการสรุปได้ 5 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนที่ต้องการให้ชัดเจน 2) ส่งเสริมและสร้างโอกาสการพัฒนาวิชาชีพให้กับครูทุกท่าน 3) สร้างบรรยากาศการทำงานและการเรียนรู้แบบองค์รวมร่วมมือ และ 4) เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมครูในโรงเรียนเกิดการยอมรับซึ่งกันและกันในด้านความรู้ ประสบการณ์ และการทำงานเป็นทีม โดยเฉพาะการร่วมทำงานกับองค์กรอื่นที่สามารถเข้ามาเติมเต็มในฐานะผู้เชี่ยวชาญตามจริงของโรงเรียน

4. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่า การประเมินการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู การพัฒนาสมรรถนะก่อนเข้าร่วมการพัฒนา มีผลการประเมินก่อนเข้าร่วมพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ผลการประเมินการเข้าร่วมการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่า ผลการประเมินก่อนและหลังการเข้าร่วมพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูด้านสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ เมื่อเทียบคะแนนการประเมินก่อนการเข้าร่วมการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูด้านสมรรถนะ โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 2.98, S.D. = 0.75) อยู่ในระดับปานกลาง และมีผลการประเมินหลังการเข้าร่วมการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูด้านสมรรถนะ โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.81, S.D. = 0.39) อยู่ในระดับมาก แสดงว่าผลการประเมินหลังการเข้ารับการพัฒนาสูงกว่าก่อนเข้าร่วมพัฒนา ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีระดับผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบ พบว่า การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้การบริหารจัดการชั้นเรียน และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก การประเมินการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ มีผลการประเมินหลังการเข้าร่วมพัฒนา อยู่ในระดับมาก และการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูด้านสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ Cormier (2009) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของผู้อำนวยการและครูในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนมี

คุณลักษณะชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีองค์ประกอบ คือ วิสัยทัศน์ร่วมและข้อตกลงร่วม ผู้นำร่วมและผู้นำสนับสนุน การเรียนรู้ การเสริมสร้างศักยภาพร่วมกัน การวัดและประเมินผลด้วยความรับผิดชอบ ครูของโรงเรียนที่มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ นักสื่อสาร นักแสดงความร่วมมือ โค้ชผู้ฝึกสอน ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้เสริมสร้างศักยภาพและผู้ประสานงาน

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่องวิจัยและพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ 1) ได้องค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) การพัฒนาตนเอง 2) การทำงานเป็นทีม 3) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 4) การบริหารจัดการชั้นเรียน และ 5) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง สอดคล้องกับแนวคิดการชี้แนะทางปัญญาที่เน้นการส่งเสริมให้ผู้รับการชี้แนะพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนความคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผ่านความสัมพันธ์ระหว่างครูที่เลี้ยงและผู้รับการชี้แนะ และองค์ความรู้ใหม่นี้ถือเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยครูที่เลี้ยงจะสามารถพัฒนาตนเองและส่งเสริมให้ผู้รับการชี้แนะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเป็นครูมืออาชีพที่มีคุณภาพและสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 องค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาตนเอง 2) การทำงานเป็นทีม 3) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 4) การบริหารจัดการชั้นเรียน และ 5) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีความเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งจากผลการศึกษาขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพต่อไป

1.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยงโดยบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการชี้แนะทางปัญญาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ร้อยแก่นสารสินธุ์ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น พบว่า องค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จากข้อค้นพบทำให้เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตระหนักถึงการร่วมมือการปฏิบัติงาน เพิ่มความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการออก แบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี การวัดประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู พัฒนาสมรรถนะของครูที่เลี้ยง โดยเฉพาะ ซึ่งได้ข้อมูลนำมาเป็นสารสนเทศในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาควบคุมคุณภาพของการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่เลี้ยงด้านสมรรถนะ

เอกสารอ้างอิง

- ทิชากรชัย อาทิตราภูล และอิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2562). การประยุกต์ใช้การวิจัยการออกแบบเพื่อพัฒนากระบวนการชี้แนะทางปัญญาร่วมกับกลยุทธ์อภิปัญญาเพื่อเสริมสมรรถนะการวิจัยของอาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม). *Electronic Journal of Open and Distance Innovative Learning* 9(2), 111-122.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2558). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กทม.: ตักสิลาการพิมพ์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิโรจน์ นรารักษ์. (2562). บทบรรณาธิการ. *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*, 56(2), 3-6.
- ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญ และจุฬารัตน์ ธรรมประทีป. (2563). โรงเรียนคือฐานการพัฒนาวิชาชีพครูโดยชุมชนแห่งการเรียนรู้: การพัฒนารูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเพื่อการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้อย่างยั่งยืน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 43(2), 43-58.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). *ทฤษฎีการประเมิน*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สามลดา.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *มือประกอบการอบรมคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักเลขาธิการสภา. (2556). *ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 (19 เมษายน 2562)*. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 136 ตอนพิเศษ 68 ง. หน้า 19-20.
- Cormier, Denis, Marie-Josée Ledoux, and Michel Magnan. (2009). The use of Web sites as a disclosure platform for corporate performance. *International Journal of Accounting Information Systems*, 10(1), 1-24.
- DuFour, R., and Eaker, R. (2008). *Revisiting professional learning communities at work: New insights for improving schools*. Bloomington, IN: Solution Tree.
- McClelland, D.C. (1973). *Testing for competence rather than for intelligence*. American Psychologist
- Sergiovanni, Thomas J. (1994). Organizations or communities? Changing the metaphor changes the theory. *Educational administration quarterly*, 30(2)
- Yamane Taro. (1973). *Statistic: An introductory and lysis*. (2nd/ed). New York: Harpar and row.
- Zeus, P., and Skiffington, S. (2002). *The coaching at work toolkit: A complete guide to techniques and practices*. Sydney: McGraw Hill.